МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філософський факультет
Кафедра теорії та історії політичної науки

Затверджено
на засіданні кафедри теорії та історії
політичної науки філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)
Завідувача кафедри - д-р політ.н., доц.
Шипунов Г. В.

Силабус з навчальної дисципліни
«Політологічні теорії держави»,
що викладається в межах ОПП першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти для здобувачів з спеціальності
052-політологія
2019 рік вступу

Львів 2022 р.

Назва курсу	Політологічні теорії держави
Адреса викладання курсу	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії політичної науки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки; 052 «Політологія»
Викладач (-і)	Вдовичин Ігор Ярославович, доктор політичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії політичної науки
Контактна інформація викладача (-ів)	vdovychyn.i@gmail.com ; ihor.vdovychyn@lnu.edu.ua (032) 239-44-62 Сторінка викладача: https://filos.lnu.edu.ua/employee/vdovychyn-i-ya Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 204
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 15.00-17.50 год.(філософський факультет, кафедра кафедри теорії та історії політичної науки, ауд. 204 У день проведення лекцій/семінарських занять. Також можливі он-лайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та емейлінг на електронну адресу викладача
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс «Політологічні теорії держави» складена для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю - 052 «Політологія». Вибіркова дисципліна спеціалізації «Теорія та історія політичної науки». Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення історичного розвитку держави та ґенеза теоретичних підходів до трактування держави. Також у структуру предмету включається цілеспрямована робота над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на семінарських заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених завдань. Дисципліна викладається у 7 семестрі для 4-го курсу і завершується заліком. В обсязі 3,5

	кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Політологічні теорії держави» спрямований на аналіз основних теорій держави, висвітлення особливості політологічного підходу до понять «держава» та «влада», визначення критеріїв класифікації теорії держави, шляхів вдосконалення функціонування держави, особливостей теорії держави в умовах трансформації суспільства в умовах глобалізації та новітніх технологій..
Мета та цілі курсу	Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з уявленнями про політологічні аспекти основних теорії держави, виявлення суті, принципів, цінностей та ознак держави, їх соціального покликання, визначення проблем та небезпек викликаних проявами надмірного державного втручання, а також шляхів протидії їм.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Арендт Ханна. Джерела тоталітаризму. – 2-е вид. / Ханна Арендт; Пер. з англ. – Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. – 584 с. 2. Арістотель. Політика. / Пер. з давньогрец. та передм. О. Кислюча / Арістотель. – К.: Основи, 2000. – 239 с. 3. Арон Р. Мир і війна між націями : пр. з фр. / Реймрн Арон. – К. : МП «Юніверс», 2000. – 686 с. 4. Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об’єктивності / Раймон Арон; [нове видання, переглянуте та анотоване С. Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенко]. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с. 5. Баберовскі Й. Червоний терор. Історія сталінізму/ Йорг Баберскі ; пер. з нім. – К. : К.І.С. , 2007. – 248 с. 6. Бандура О. О. Єдність цінностей та істини в праві : монографія / О. О. Бандура. – К. : Національна академія внутрішніх справ України, 2000. – 428 с. 7. Безансон А. Лихо століття: Про комунізм, нацизм та унікальність голокосту / Ален Безансон; [пер. з фр Т. Марусик]. – К. : Унів. вид-во ПУЛЬСАР, 2007. – 136 с. 8. Безродний Є. Ф. Світова класична думка про державу і право/ Є. Ф. Безродний, Г. К. Ковальчук, О. С. Масний. – К. : Наукова думка, 1999. – 156 с. 9. Берко П. Національна ідея у філософській думці України. Методичний посібник / Павло Берко, Гнат Пітула, Михайло Небелюк. – Дрогобич : Коло, 2003. – 76 с.

10. Бігун В. С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В. С. Бігун. – К., 2011. – 303 с.
11. Валіцький А. В полоні консервативної утопії: Структура і видозміни російського слов'янофільства / Анджей Валіцький ; [пер. з польськ. В. Моренець]. – К. : Основи, 1998. – 710 с.
12. Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії / Анджей Валіцький ; [пер. з польск. Д. Андрухів]. – К. : Всесвіт, 1999. – 509 с.
13. Вдовичин І.Я Свобода особи в правій українській політичній думці (20–30 рр. XX ст.): монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 512 с.
14. Вдовичин І.Я. Правоутворення в умовах глобалізації: теоретико-історична традиція та новації / І.Я. Вдовичин, М.І. Голинська, А.Б. Медвідь. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету 2017. – 252 с.
15. Вдовичин І.Я. Оцінка діяльності ЄС щодо зміцнення демократії в державах-учасницях останніх «хвиль» розширення / І. Вдовичин, Н. Хома // Гуманітарні візії. – 2021. Випуск 7.- №1. – С. 10-16.
16. Вивід прав України: документи і матеріали до історії української політичної думки / [впоряд., вступ. стаття і дод. Б. Кравціва]. – New York : Пролог, 1964. – 250 с.
17. Гаєк Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаєк . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с.
18. Гантінґтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с.
19. Історія вчень про державу і право: Курс лекцій. – Х. : Одіссей, 2008.- 187с.
20. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алєксєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.
21. Історія суспільних рухів і політичних партій України (XIX–XX ст.) / [Малик Я. Й., Вол Б. Д., Красівський О. Я., та ін.]. – Львів : Вид. центр ЛДУ, 1998. – 328 с.
22. Історія політичної думки України : підручник / за заг. ред. Н.М. Хоми; [І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.] – Львів: Новий Львів-2000, 2017 р. – 632 с.
23. Історія України та її державності / за наук. ред. Л.Є. Дещинського / Леонтій Євгенович Дещинський. – Львів : Вид-во "Бескид Біг", 2008. – 443 с.
24. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теорія і некласичних інтерпретаціях : монографія / Анатолій Карась. – Київ ; Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 520 с.
25. Потульницький В. А. Історія української політології (концепції державності в українській зарубіжній історикополітичній науці) / Володимир Арнольдович Потульницький. – К. : Либідь, 1992. – 232 с.
26. Лок Дж. Два трактати про врядування / Джон Лок; пер. з англ. Олександр Терех, Ростислав Димерець.

– Київ: Основи, 2001. – 264 с.
27. Мілл Джордж Стюарт. Про свободу: Есе / Джордж Стюарт Мілл. – Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 463 с.
28. Радько П. Національні традиції державотворення в українській історіографії та політичній літературі XIX – XX століть: концепції, ідеї, реалії. – К., 1999.
29. Тимошенко В. Мета держави (з історії політичної і правової думки) // Правова держава. Щорічник наук. праць. Вип. 11. – К., 2000.
30. Тимошенко В. Поліцейська держава: з історії політичної і правової думки // Правова держава. Щорічник наукових праць. Вип. восьмий. – К., 1997.
31. Тимошенко В. Розвиток теорії держави в політико-правовій думці України та Росії (кінець XIX – початок XX ст..). Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. – 358 с.
32. Тимошенко В. Синтетична теорія держави. (З історії політичної і правової думки) // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 14. – К., 2001.
33. Токвіль А. Про демократію в Америці. Київ, 1999. 590 с.
34. Тоффлер А. Третя хвиля. – Київ: Вид. дім «Всесвіт», 2000. – 480 с.
35. Українська суспільно-політична думка в XX столітті: документи і матеріали : у 3 т. / [упоряд. Тарас Гунчак і Роман Соляник]. – [Б.м.] : Сучасність, 1983. – Т. 1. – 510 с. ; Т. 2. – 423 с. ; Т. 3. – 381с.
36. Філософія права / [за редакцією Джоела Фейнберга, Джуліа Коулмена; Пер. з англійської П. Таражук]. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2007. – 868 с.
37. Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 57 6 с.
38. Фюре Ф. Минуле однієї ілюзії. Нарис про комуністичну ідею у XX столітті / Франсуа Фюре; [пер. з фр.]. – К. : Дух І Літера, 2007. – 810 с.
39. Шульженко Ф. П. Історія політичних і правових вчень: підручник / Ф. П. Шульженко.– К.: Юрінком Інтер, 2007 – 364 с.
40. Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія. К. 2005. 468 с.
41. Vdovychyn I. Deconstruction of the Welfare State: The Impact of Globalization and Technological Factors I. Vdovychyn, N. Khoma // Revija Za Socijalnu Politiku Zagreb 2020.god. 27, br. 3, str. 269-285

Додаткова література:

42. Андреа Граціозі. Війна і революція в Європі, 1905-1956 рр./Пер. з іт. М.Прокопович, Передм. А.Граціозні. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2005. – 350.

43. Бегей І. Політичні інститути суспільства в теоретичній спадщині Юліана Бачинського. – Львів, 1999.

44. Новіков Б. В. Творчість як спосіб здійснення гуманізму : монографія / Б. В. Новіков. – К. : НТУУ «КПІ», 2006. – 2-ге вид., перероб. та допов. – 308 с.

45. Тишкун Ю. Актуальні проблеми функціонування державної бюрократії в Україні : історикополітологічний аспект / Ю. Тишкун // Українська національна ідея : реалії та перспективи розвитку : зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 20. – С. 133–138.

46. Туленков М. В. Концептуалізація дисфункцій сучасної бюрократії / М. В. Туленков // Ринок праці та зайнятість населення. – 2011. – № 3. – С. 51–53. 16.

47. Шпенглер О. Закат Европы. - М., 1992.

48. Vdovychyn Ihor Illiberal Democracy as a Result of Liberal Democratic Regression in Central and Eastern European Countries / Nataliya Khoma, Vdovychyn Ihor. // European journal of transformation studies 2021 vol. 9, no. 1 – p. 58-71. Web of Science.

49. Vdovychyn I.Friedrich Nietzsche and Information Society: Dangers of the Radical Social Division / Ihor Vdovychyn ,Viktoriya Bun, Nataliia Khoma // Dialogue and universalism 32 (2), 2022 p.127-140. Scopus

Інформаційні ресурси

50. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua

51. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // http://www.library.lviv.ua/

52. Національна історична бібліотека України :// http://www.dibu.kiev.ua/

53. Національна парламентська бібліотека України // http://www.nplu.org/

54. Харківська державна наукова бібіліотека України імені В. Короленка // http://korolenko.kharkov.com/

55. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // http://lib-gw.univ.kiev.ua/

56. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // http://library.lnu.edu.ua/bibl/

57. Книжкова палата України імені Івана Федорова // http://www.ukrbook.net/

58. Інформаційні ресурси в Інтернеті Офіційні веб-сайти органів державної виконавчої влади, інших органів публічної влади, в тому числі Інтернет-сайти органів місцевого самоврядування. Інформаційний ресурс http://udl.despro.org.ua/ , де зібрані е-курси у сфері публічного управління

Тривалість курсу	105 год
Обсяг курсу	52 год аудиторних З них 26 годин лекцій 26 годин практичних занять 53 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	У результаті успішного проходження курсу студент набуде *спеціальні (фахові) компетентності*: • Розуміння специфіки розвитку політичних інститутів та систем на сучасному етапі їх розвитку та в історичній ретроспективі. • Вміння застосовувати методологічні підходи та прийоми, техніки наукових та прикладних досліджень в політиці. • Розуміння теоретичних моделей розвитку статичних та динамічних елементів політичних систем на сучасному етапі розвитку політичної науки та в історичній ретроспективі. *Програмні результати навчання*: • Встановлювати логічні зв'язки та аналізувати взаємозалежність між соціокультурними особливостями суспільства та розвитком його політичної системи. • Знати історію та розуміти особливості сучасного розвитку політичних систем та інститутів. • Аналізувати основні напрямки та принципи розвитку політичних ідей, концептів та теорій, їх місця в загальній філософсько-науковій структурі політичного знання. **Після завершення курсу студент повинен:** **Знати**: - предмет, основні категорії, методи дослідження; - основні ознаки сучасної держави, її принципи та цінності; - роль держави в системі забезпечення умов життя людини; - особливості еволюції політологічних теорій державив Новий і Новітній час; - шляхи подолання проявів патерналізму в демократичному суспільстві.

	Вміти: - оперувати основними поняттями та категоріями курсу; - прослідковувати основні тенденції розвитку сучасних теорій держави, орієнтуватись у них; - розуміти специфіку розвитку держави та державної служби в Україні; - аналізувати та оцінювати рівень небезпеки патерналізму в Україні; - розуміти механізми протидії проявам надмірного контролю держави, відстоювати принципи правової держави; - застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності.
Формат курсу	Очний
Ключові слова	Держава, влада, легітимність, правова держава, демократія, авторитаризм, тоталітаризм, екстремізм, діалог, полілог, толерантність, мораль, свобода, право, консерватизм, лібералізм, націоналізм, соціальна інженерія, революція, еволюція, реформи місцеве самоврядування, уряд, законодавча влада, політичне рішення, культурна модель, плюралізм, вибори, партія.
теми	**ДОДАТОК (схема курсу)**
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як «Історія і теорія демократії», «Політична думка України», «Філософія політики», «Історія політичних вчень», «Історія філософії», «Вступ до спеціальності» та ін. дисципліни.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки, творчі роботи і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, семінари, самостійна робота, критичний аналіз наукової літератури, політичної практи в історичному порівнянні. Навчальні методи: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, інтерактивний, активізації навчання. Он-лайн навчання (на платформах ZOOM та Microsoft Teams).

Необхідні обладнання	Вивчення курсу потребуватиме залучення персонального комп'ютера (принаймні лектором) і мультимедійного проектора. Крім того, бажано, щоби студенти також користувались персональними комп'ютерами. Для курсу не потрібно спеціалізованого програмного забезпечення (хоча воно може використовуватись за бажанням). Тим не менше, потрібне впевнене користування загальновживаними програмами й операційними системами. Також для курсу бажане володіння мінімальними навиками роботи з базами та масивами даних й інформації. Програмне забезпечення для доступу до платформ ZOOM та Microsoft Teams.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 78% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 78); контрольні заміри (модулі) – 22%; (максимальна кількість балів – 22) . Підсумкова максимальна кількість балів упродовж семестру – 100. **Письмові та самостійні роботи:** Очікується, що студенти виконають декілька видів самостійних письмових робіт, серед яких критичний аналіз наукових тексті та політичних процесів, а також есе. **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. **Відвідування занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні й поточному навчанні, в самостійній роботі. При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття, списування і плагіат, несвоєчасне виконання поставлених завдань
Питання до заліку чи екзамену	1. Принципи успадкування влади за різних типів монархій 2. Сутнісні характеристики патріархальних та традиційних монархій 3. Ознаки сакральної монархії 4. Особливості деспотичних монархій 5. Станові та станово-представницькі монархії 6. Історичні та політико-системні фактори перетворення абсолютних монархій у монархії конституційного типу 7. Принципи функціонування політичної влади в умовах автократичних монархій 8. Теологічна теорія виникнення держави 9. Патріархальна теорія виникнення держави 10. Теорія виникнення держави економічного матеріалізму (класова)

	11. Насильницька теорія виникнення держави 12. Формування раціоналістичних підходів до мети держави 13. Еволюціоністські інтерпретації мети держави 14. Позитивістські та соціальні інтерпретації мети держави 15. Політологічна інтерпретація релігійних доктрин держава (А. Аврелій) 16. Політологічна інтерпретація релігійних доктрин держава (Т. Аквінський) 17. Політологічна інтерпретація релігійних доктрин держава (М. Падуанський) 18. Політологічна інтерпретація релігійних доктрин держава (протестантизм) 19. Політологічна інтерпретація релігійних доктрин держава (іслам) 20. Політологічна теорія держави (Ч. Беккарія) 21. Політологічна теорія держави Д.Остін 22. Політологічна теорія держави (Г. Єллінек) 23. Політологічна теорія держави (Г. Кельзен) 24. Політологічна теорія держави (Р. Ієрінг) 25. Політологічна теорія держави (Дж. Віко) 26. Політологічна теорія держави (Г. Спенсер) 27. Політологічна теорія держави (Е. Ерліх) 28. Політологічна теорія держави (Д.С. Міль) 29. Політологічна теорія держави (Л. Петражицький) 30. Політологічна теорія держави (Л. Гумплович) 31. Політологічна теорія держави (Г. Ласкі) 32. Політологічна теорія держави (анархізм) 33. Політологічна теорія держави (П. Куліш) 34. Політологічна теорія держави (С. Дністрянський) 35. Політологічна теорія держави (Б. Кістяківський) 36. Політологічна теорія держави (В. Старосольський) 37. Політологічна теорія держави (В. Липинський) 38. Політологічна теорія держави (С. Томашівський) 39. Історичні види та сучасні інтерпретації аристократичної форми державного правління 40. Причини утвердження бюрократично-авторитарних форм державного правління 41. Характеристика держав поліцейського типу 42. Історична роль імперій у розвитку цивілізації 43. Церква як інститут світської влади

	44. Стрижневий (імперський) етнос та політична еліта імперії: проблема ідентичності 45. Входження нових народів до складу імперії: етно-політичний аспект 46. Теорія та практика віртуальних урядів 47. Теоретико-методологічні засади дослідження сучасної української держави 48. Соціально-історичні умови утвердження патримоніальної теорії походження держави 49. Індивідуально-психологічний напрям державоцентричної парадигми політичної науки 50. Соцієтальна течія державоцентричної парадигми політичної науки 51. Внесок інституційної школи Л.Дюгі та М.Оріу в комплекс плюралістичних теорій держави 52. Соборно-солідаристське розуміння суспільства та патерналістська інтерпретація влади в рамках консервативного лібералізму 53. Месіанство «народів-богоносців» в теократичних теоріях представників християнського вчення 54. Раціонально-критичний аналіз євразійської теорії держави 55. Держава в поглядах «нових лівих» 56. «Нові праві» про роль держави у житті сучасного суспільства 57. «Неоплюралісти» про державну форму організації політичного життя суспільства. 58. Теорія бюрократії М.Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. 59. Сутність поняття «механізми державного управління». 60. Бюрократичні деформації механізмів державного управління. 61. Поняття «соціальна сфера», «соціальний розвиток» та механізми державного управління соціальною сферою. 62. Поняття «ефективність держави» та «ефективність механізмів державного управління». 63. Інформаційні війни і національна безпека: сутність, принципи та методи управління. 64. Електронний уряд: сучасний стан, проблеми та перспективи.
Опитування	Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1. **8 акад. год.**	Тема1. Основні теорії виникнення держави 1. Теорії, що розглядають виникнення держави як результат дії сили (теологічна, патріархальна, економічного матеріалізму (класова), насильства); 2. Договірна теорія, що знаходить основу виникнення держави в спільній угоді; 3. Теорії, які вважають виникнення держави результатом дії історичних умов (патріархальна, органічна, психологічна).	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1. Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об'єктивності / Раймон Арон; [нове видання, переглянуте та анотоване С. Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенко]. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с. 2.Бандура О. О. Єдність цінностей та істини в праві : монографія / О. О. Бандура. – К. : Національна академія внутрішніх справ України, 2000. – 428 с. 3.Гантінґтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	1-2 тиждень

				з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с. 4.Тимошенко В. Розвиток теорії держави в політико-правовій думці України та Росії (кінець XIX – початок XX ст..). Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. – 358 с.		
Тиж. 2. **8 акад. год.**	Тема 2. Теоретичні дослідження мети держави 1. Формування раціоналістичних підходів до мети держави 2. Еволюціоністські інтерпретації мети держави 3. Позитивістські та соціальні інтерпретації мети держави	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1. Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об'єктивності / Раймон Арон; [нове видання, переглянуте та анотоване С. Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенко]. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с. 2.Бандура О. О. Єдність цінностей та істини в праві : монографія / О. О. Бандура. – К. : Національна академія	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	1-2 тиждень

				внутрішніх справ України, 2000. – 428 с. 3.Гантінґтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с. 4.Тимошенко В. Розвиток теорії держави в політико-правовій думці України та Росії (кінець XIX – початок XX ст..). Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. – 358 с.		
Тиж. 3. **8 акад. год.**	Тема 3. Революції на межі XVIII – XIX століть – історичний досвід і теорія 1. Американська революція та її передумови 2. Практика і теорія американської революції 3. Просвітництво і Французька революція 4. Від радикальної революційності до імперії	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.		1.Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об'єктивності / Раймон Арон; [нове видання, переглянуте та анотоване С. Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенко]. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с. 2.Безродний Є. Ф. Світова класична думка про державу	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	3-4 тиждень

				і право/ Є. Ф. Безродний, Г. К. Ковальчук, О. С. Масний. – К. : Наукова думка, 1999. – 156 с. 3.Гаєк Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаєк . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 4.Гантінґтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с. 5.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алєксєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 6.Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теорія і некласичних інтерпретаціях : монографія / Анатолій Карась. – Київ ; Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. –		

				520 с. 7.Філософія права / [за редакцією Джоела Фейнберга, Джуліа Коулмена; Пер. з англійської П. Таражук]. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2007. – 868 с. 8.Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 57 6 с.		
Тиж. 4. **8 акад.**	Тема 4. Теорії держави під впливом юридичного позитивізму: держава як суб'єкт права	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	Навчально-методичні матеріали та	1.Безродний Є. Ф. Світова класична думка про державу і право/ Є. Ф. Безродний, Г.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного	3-4 тиждень

год.	1. Ч. Беккарія 2. В. Гумбольд 3. Д.Остін 4. К. Бергбомом 5. Г. Єллінек	Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	посібники	К. Ковальчук, О. С. Масний. – К. : Наукова думка, 1999. – 156 с. 2.Бігун В. С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В. С. Бігун. – К., 2011. – 303 с. 3.Гантінґтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с. 4.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алєксєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.	словника Підготовка презентації – 4 год.	
Тиж. 5. **8 акад.**	Тема 5. Теорії держави під впливом юридичного позитивізму: держава як юридичні відносини 1. Р. Ієрінг	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об’єктивності / Раймон Арон; [нове видання,	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного	5-6 тиждень

год.	2. Л. Дюгі. Леон Буржуа.Моріса Оріу 3. Дж. Бентам 5. Г. Кельзен	год. Самостійна робота – 4 год.		переглянуте та анотоване С. Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенко]. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с. 2.Безродний Є. Ф. Світова класична думка про державу і право/ Є. Ф. Безродний, Г. К. Ковальчук, О. С. Масний. – К. : Наукова думка, 1999. – 156 с. 3.Бігун В. С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В. С. Бігун. – К., 2011. – 303 с. 4.Історія вчень про державу і право: Курс лекцій. – Х. : Одіссей, 2008.- 187с.	словника Підготовка презентації – 4 год.	
Тиж. 6. **8 акад. год.**	Тема 6. Нормативно-соціологічний напрям в розвитку теорій держави: органічні та органіцистські теорії держави 1. Дж. Віко 2. 2. О. Конт	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об’єктивності / Раймон Арон; [нове видання, переглянуте та анотоване С. Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	5-6 тиждень

	3. Г. Спенсер 4. Марксизм 5. Е. Ерліх 6. Т. Парсонс			Йосипенко та С. Йосипенко]. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с. 2.Безродний Є. Ф. Світова класична думка про державу і право/ Є. Ф. Безродний, Г. К. Ковальчук, О. С. Масний. – К. : Наукова думка, 1999. – 156 с. 3.Бігун В. С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В. С. Бігун. – К., 2011. – 303 с. 4.Історія вчень про державу і право: Курс лекцій. – Х. : Одіссей, 2008.- 187с.		

Тиж. 7. **8 акад. год.**	Тема 7. Нормативно-соціологічний напрям в розвитку теорій держави: психологічні теорії держави 1. Дж. Міль 2. Л.Й. Петражицький 3. Рудольф Штамлер 4. Р. Мертон, Р. Паунд	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об'єктивності / Раймон Арон; [нове видання, переглянуте та анотоване С. Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенко]. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с. 2.Безродний Є. Ф. Світова класична думка про державу і право/ Є. Ф. Безродний, Г. К. Ковальчук, О. С. Масний. – К. : Наукова думка, 1999. – 156 с. 3.Бігун В. С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В. С. Бігун. – К., 2011. – 303 с. 4. Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії / Анджей Валіцький; [пер. з польск. Д. Андрухів]. – К. : Всесвіт, 1999. – 509 с. 5.Історія вчень про державу і право: Курс лекцій. – Х. : Одіссей, 2008.- 187с. 6.Міл Джордж Стюарт. Про	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	7-8 тиждень

				свободу: Есе / Джордж Стюарт Міл. – Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 463 с.		
Тиж. 8. **8 акад. год.**	Тема 8. Нормативно-соціологічний напрям в розвитку теорій держави: плюралістичні та моністичні теорії держави 1. Анархізм (М. Штірнер, М. Бакун, П. Кропоткіп 2. Л. Гумплович 3. Г. Ласкі. 4. К.Г. Мюрдаль 5. Тоталітарні теорії держави (більшовизм, нацизм)	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Безансон А. Лихо століття: Про комунізм, нацизм та унікальність голокосту / Ален Безансон; [пер. з фр Т. Марусик]. – К. : Унів. вид-во ПУЛЬСАР, 2007. – 136 с. 2.Бігун В. С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В. С. Бігун. – К., 2011. – 303 с. 3.Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії / Анджей Валіцький; [пер. з польск. Д. Андрухів]. – К. : Всесвіт, 1999. – 509 с. 4.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алєксєєнко, Т.В.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	7-8 тиждень

				Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.		
Тиж. 9. **8 акад. год**	Тема 9. Ідеократичні теорії держави в російській політико-правовій думці XIX-XX ст. 1. С.М. Булгаков 2. В.С. Соловйов 3. Б.М. Чичерін 4. М.О. Бердяєв 5. П.О. Сорокін	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Безансон А. Лихо століття: Про комунізм, нацизм та унікальність голокосту / Ален Безансон; [пер. з фр Т. Марусик]. – К. : Унів. вид-во ПУЛЬСАР, 2007. – 136 с. 2.Бігун В. С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В. С. Бігун. – К., 2011. – 303 с. 3.Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії / Анджей Валіцький; [пер. з польск. Д. Андрухів]. – К. : Всесвіт, 1999. – 509 с. 4.Валіцький А. В полоні консервативної утопії: Структура і видозміни	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	9-10 тиждень

				російського слов'янофільства / Анджей Валіцький ; [пер. з польськ. В. Моренець]. – К. : Основи, 1998. – 710 с. 5.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алєксєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 5.Міл Джордж Стюарт. Про свободу: Есе / Джордж Стюарт Міл. – Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 463 с. 6.Тимошенко В. Розвиток теорії держави в політико-правовій думці України та Росії (кінець XIX – початок XX ст..). Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. – 358 с.		

Тиж. 10. **8 акад. год**	Тема 10. Євразійська теорія держави 1. В.М. Ільїн 2. М.С. Трубецькой 3. М.М. Алексєєв 4. Неоєвразійство. Л. Гумільов, О. Дугін	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Валіцький А. В полоні консервативної утопії: Структура і видозміни російського слов'янофільства / Анджей Валіцький ; [пер. з польськ. В. Моренець]. – К. : Основи, 1998. – 710 с. 2.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алєксєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 3.Тимошенко В. Розвиток теорії держави в політико-правовій думці України та Росії (кінець XIX – початок XX ст..). Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. – 358 с. 4.Філософія права / [за редакцією Джоела Фейнберга, Джуліа Коулмена; Пер. з англійської П. Таражук]. – К. : Видавництво Соломії	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	9-10 тиждень

				Павличко «Основи», 2007. – 868 с. 5.Фюре Ф. Минуле однієї ілюзії. Нарис про комуністичну ідею у XX столітті / Франсуа Фюре; [пер. з фр.]. – К. : Дух І Літера, 2007. – 810 с.		
Тиж. 11. **8 акад. год**	Тема 11. Основні теорії держава в українські політичній думці XIX-XX століть. 1.П. Куліш 2.Народництво 3.М. Драгоманов 4.М. Грушевський 5.І. Франко	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Берко П. Національна ідея у філософській думці України. Методичний посібник / Павло Берко, Гнат Пітула, Михайло Небелюк. – Дрогобич : Коло, 2003. – 76 с. 2.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алєксєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 3.Вивід прав України : [зб.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	11-12 тиждень

				документів та матеріалів провід. держ. і політ. діячів України] . – Львів : МП «Слово», 1991. – 126 с. 4.Історія політичної думки України : підручник / за заг. ред. Н.М. Хоми; [І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.] – Львів: Новий Львів-2000, 2017 р. – 632 с. 5.Історія суспільних рухів і політичних партій України (XIX–XX ст.) / [Малик Я. Й., Вол Б. Д., Красівський О. Я., та ін.]. – Львів : Вид. центр ЛДУ, 1998. – 328 с. 6.Історія України та її державності / за наук. ред. Л.Є. Дещинського / Леонтій Євгенович Дещинський. – Львів : Вид-во “Бескид Біг”, 2008. – 443 с. 7.Тимошенко В. Розвиток теорії держави в політико-правовій думці України та Росії (кінець XIX – початок XX ст..). Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. – 358 с. 8.Філософія права / [за		

				редакцією Джоела Фейнберга, Джуліа Коулмена; Пер. з англійської П. Таражук]. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2007. – 868 с. 8.Фюре Ф. Минуле однієї ілюзії. Нарис про комуністичну ідею у XX столітті / Франсуа Фюре; [пер. з фр.]. – К. : Дух І Літера, 2007. – 810 с.		
Тиж. 12. **8 акад. год**	Тема 12. Політологічна теорія держави в українській правовій думці XIX-XX ст. 1. Б.О. Кістяківський 2. С. Дністрянський 3. В. Стросольський 4. О. Ейхельман 5. С. Шелухін 6. Р. Лащенко	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 4 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Берко П. Національна ідея у філософській думці України. Методичний посібник / Павло Берко, Гнат Пітула, Михайло Небелюк. – Дрогобич : Коло, 2003. – 76 с. 2.Вдовичин І.Я Свобода особи в правій українській політичній думці (20–30 рр.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 4 год.	11-12 тиждень

				XX ст.): монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 512 с. 3.Вивід прав України : [зб. документів та матеріалів провід. держ. і політ. діячів України] . – Львів : МП «Слово», 1991. – 126 с. 4.Історія політичної думки України : підручник / за заг. ред. Н.М. Хоми; [І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.] – Львів: Новий Львів-2000, 2017 р. – 632 с. 5.Історія суспільних рухів і політичних партій України (XIX–XX ст.) / [Малик Я. Й., Вол Б. Д., Красівський О. Я., та ін.]. – Львів : Вид. центр ЛДУ, 1998. – 328 с. 6.Історія України та її державності / за наук. ред. Л.Є. Дещинського / Леонтій Євгенович Дещинський. – Львів : Вид-во “Бескид Біг”, 2008. – 443 с.		
Тиж. 13. **9 акад.**	Тема 13. Перспективний аналіз можливих напрямів розвитку політологічних теорій держави 1. Соціально-технологічні зміни на початку XXI ст.	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об’єктивності / Раймон Арон; [нове видання, переглянуте та анотоване С.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника	13 тиждень

год	2. Ідея інформаційного суспільства 3. Криза ідеї «держави загального добробуту» і відродження марксизму 4. Лібертаріанство та концепт «світової держави» 5. Консервативна відповідь на цивілізаційні виклики	год. Самостійна робота – 5 год.		Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенко]. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с. 2.Баберовскі Й. Червоний терор. Історія сталінізму/ Йорг Баберскі ; пер. з нім. – К. : К.І.С. , 2007. – 248 с. 3.Вдовичин І.Я. Правоутворення в умовах глобалізації: теоретико-історична традиція та новації / І.Я. Вдовичин, М.І. Голинська, А.Б. Медвідь. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету 2017. – 252 с. 4.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алєксєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 5.Тоффлер А. Третя хвиля. – Київ: Вид. дім «Всесвіт», 2000. – 480 с.	Підготовка презентації – 5 год.	

				6.Фюре Ф. Минуле однієї ілюзії. Нарис про комуністичну ідею у XX столітті / Франсуа Фюре; [пер. з фр.]. – К. : Дух І Літера, 2007. – 810 с. 7.Vdovychyn I. Deconstruction of the Welfare State: The Impact of Globalization and Technological Factors I. Vdovychyn, N. Khoma // Revija Za Socijalnu Politiku Zagreb 2020.god. 27, br. 3, str. 269-285.		

Завідувач кафедри
теорії та історії політичної науки Г.В. Шипунов